

Erdélyi Híradó.

1831-dik Esztendő' Utolsó Negyede.

Szombaton, Oktober' 22-kén, — $\frac{10}{22}$

Erdély és Magyarország. Bécs. Lengyelország. Nagybritannia. Franciaország.
Nemzeti Társalkodó 3-dik Szám.

ERDÉLY ÉS MAGYARORSZÁG.

Hogy más Tartományokhoz képest mennyire óltalmazta az Isteni gondviselés bérczes Hazánkat a' Cholera' dühétől, a' következő hiteles kimutatás bizonyítja.

Jurisdictio. Helys. mitől meddig m. dett. mgy. h.					
N. Hunyad-Vár.	33	27. jul. 6 sept.	524	278	246
Thorda	—	7 15 aug. 23. „	313	229	84
Zaránd	—	3 26 „ 30 „	78	16	62
Alsó Fejér	—	11 3 „ 30 „	228	109	119
Felső Fejér	—	5 5 „ 25 „	63	20	43
Küküllő	—	10 26 „ 24 „	42	33	9
Fagaras Várdek.	6	23 „ 22 „	40	11	29
Udvarhely-Szék.	3	13 „ 27 „	49	26	23
Maros-Székben	7	20 „ 7 oct.	26	9	16
Szeben-Szék	1	22 „ 2 sept.	4	1	3
Brassó Vidéken	18	20 jul. 24 „	432	116	316
Kőhalom-Szék.	6	16 aug. 7 oct.	94	42	50
Szászváros-Szék.	5	21 jul. 4 sept.	191	126	65
Szászsebes-Szék.	1	2 oct. 8 oct.	3	1	2
M. Vásárhelyen	1	21 aug. 18 sept.	250	230	20
Oszveséggel	15	117	2337,	1247,	1087

Mindössze csak hárman maradtanak gyógyítás alatt 1. Maros és 2. Kőhalom-Székben.

Azolta újabban kezdette magát mutogatni N. Szeben-Székben 's magában a' Városban-is.

Tordán e. h. meghalt Ns. Tordavármegye érdemes Fisikussa Orvos Doktor T. Szász István Úr. —

M. Országon Junius 30-tól fogva October 11-dik napjáig a' Cholera uralkodott 2880 helységekben.

Meg betegedtenek - 320,145

Meg gyógyultanak - 141,741.

Meg haltanak - 143,504

Meg gyógyultanak - 35,100.

Egészszen megszűnt ezen nyavalya 603 helységekben.

BÉCS.

Bécsben Oktober' 13-dik napjáig

Meg betegedtenek - 2225,

Meg gyógyultanak - 941.

Meg haltanak - 995,

Még beteg maradtak 289.

o—o

Ö cs. k. Felsője az egyesült Udvari Cancellaria Fő Cancellariusához Gróf Mitrowsky ő Exjához intézett kabineti irásában kegyelmesen ki nyilatkozta, hogy a' beteges helyeknek és házaknak elzárások miatt magokra a' betegekre is az elragadás' félelme miatt ilendő figyelem és gondviselés nem fordíthatván, továbbá ez által a' szorgalom kereset, kereskedés meg csökkenvén, mely által sok ezereknek jövedelmek kut

fejei elzárattattak; a tapasztalásból meg bizonyosodván az, hogy ezen rendszabásokból még több kár és veszedelem következik, Ó cs. k. Felsője a Cholera nézve a Pestisi rendszabásokat eltörölni parancsolja, és arra nézve az epidemiai ragadó nyavalyákra kivántató vigyázatokkal kelletik élni. Melynek következtetésül a belső tartományok között fenn állott egészségi őrizeti lineák eltörölnetnek, s azok még csak az Orosz tartományok között maradaak-meg a tengeri kereskedelemre nézve, de úgy hogy az ezen szél helyeken lévő veszteglő intézetekben is, mind a személyekre mind a portékákra nézve a contumacia ideje megkevesebbítettik.

o—o

A Fő Méltóságú Erdélyi Udv. Cancellaria méltóztatott néhai Ajtai László Úr meghalálózása által az Erdélyi Kir. Kormányzéknel megüresült valóságos Kormányzékü Titoknok Hivatalna Gróf Degenfeld-Schaumburg Otto Urat, ugyan ott eddig volt Kormányzékü becsületbeli Titoknokot kinevezni.

LENGYELORSZÁG.

Folytatása Gen. Krukoviecki, maga-viseletéről való hivatalos tudósításnak. Minthogy az ellenség Goránál, készületeket tett a Visztulán való által szállásra, annál fogva Gen. Ramorinonak Kurirok által naponként meghagyatott, hogy a fő-város felé vonuljon ismét, nem azért hogy azt oltalmazza, hanem csupán azért hogy attól el-ne szakasztassék, azon esetre, ha az ellenség egész erejével a Visztulán által menne. Gen. Kreutznak a fő táborral való egyesüléséből, mellyet mi minden igyekeztünk mellett-is meg nem akadályoztathattunk, s Varsónak mind szorossabban való környülvételéből egy kemény megtámadást várhattunk. Ezen esetre az i-

gazgatás' előlülője, egy minden részében jól megfontolt oltalom planumot terjesztetett maga elébe, és midőn úgy találta volna, hogy minden helyek jól meg erősítve, s tartalék csapatokkal, melyek szükség' esetében azokra elintéztettek, elegendőleg fel lennének készítve; s midőn a Generalissimusi Képviselő s több Komandirozó Generalisok által a szolgálatnak legnagyobb pontossággal való teljesítéséről bizonyossá tettett, név szerént pedig Gen. Böhm-től azon tudósítást kapta volna, hogy a legkülső sáncz-linea, mely az ő ügyelete alatt volt, kétségen kívül oltalmazhatja magát 24 óráig, nem látott ő egyebet szükségesnek, mint a leg nagyobb vigyázatot rendelni mindenfelé, meg tiltani estvéneként a sánczokról való el távozást, s ezen biztatásoknál fogva a fő-város' teljes hátorságára tartván számot, egész megnyugvással adta magát előlülő foglalatosságai alá.

Azon közben a Romarino és Lubieni Generálok' hadi fordulásaik két Vajdaságokat felszabadítván, utat nyitottak a fő-város' élelemmel való tökéletes fel készítésére, mely által-is az Orosz Fő-vezér meggyőződven igazgatásunk' újabb energiajáról, az első lépést tette a vérontás meg akadályoztatására. Gen. Prondzynski, kit a' ministeri tanács' előlülője küldött-el, igen kedvező feltevésekkel tért vissza. Ezeket ő a tanács eleibe terjesztette, a' Senatus' előlülőjének és az Ország-gyűlés' Marsaljának jelen-létekben. Elfogadásra szozatoltak az Igazgatás' és Senatus' előlülője, a' belső dolgok' és financia' ministerei ellene voltak, az igazgatás' előlülője, a' Generalissimusi képviselő, az ország-gyűlés' marsalja, az Isteni tisztelet', a' hadi az igazság és külső dolgok' ministerei, kik Lengyelország' régi határainak ki vivá-

sát leg nagyobb tűzzel sürgették. A' többség győzött, 's most már új vetélkedés támadott az adandó felelet' készítéséről, hol a' mérsékelt rész, a' tüzeesebbnek megint engedni kéntelenített. Sept. 4-kén, minekutánna a' válasz ily' módon meg íratott volna, az igazgatás' előlülője előre látván hogy e' szerint az Orosz fő vezér csak fegyver által vehet véget a' boszas küzdésnek, még azon délután parancsolatott adott a' harcra való készültre, 's maga személyesen vizsgálta-meg hogy valyon minden szükséges helyen vané? Sept. 5-kén a' Generalissimusi helytartó minden oltalom készületeket megújttatott, és minekutánna a' vizsgáló toronyról azon tudósítást kapta, hogy az egész Orosz tábor megindult, személyesen megjárt minden helyeket, hogy tulajdon szemével győződnessék-meg mennyiben legyen minden készen a' következő napi bizonyos megtámadásra. A' parancsolatoknak kiadása után, bizonyossá tétetvén azoknak szoross meg tartásokról, nem az igazgatás' előlülője kötelessége volt személyesen oltalmazni az 54-dik számú sánczot, mely kevés ellentállás után csak hamar elfoglaltott; valamint az ara való ügyelet sem hogy valyon a' Vólai sáncz' fedezésére rendelt bataillonok megindultak-é Gen. Sowinskinek segedelmére; mind ezek, mint egyszerű ki-vivendő dolgok illeték egyfelől Gen. Dembinskit, kinek ügyelete alá volt bízva mind a' nevezett sáncz, mind annak segedelmére rendelt tartalék seregek, más felől a' Generalissimusi képviselőt, ki személyesen jelen volt azon környékben. Mindazonáltal az igazgatás előlülője hivatali különös elfoglaltatásait még sem használta maga félre-vonhatásának palástjául, sőt maga-is részt vett a' harcban, melyre nézve már az azelőtti napokban fő szállását a' 75-

dik számú sánczba tette, mivel onnan minden megtámadásokat el-láthatott, és mivel ott, mint leggyengébb ponton t. i. Mokotow' szomszédságában, a' legkérményebb megtámadástól félhetett. Sept. 6-kán estve midőn az 54-dik 57-dik és a' Vólai templomnál lévő fő sánczok megvétettettek, az határozottatott a' Ministeri tanácsban, hogy az Orosz fővezér levél által kéretessék meg azon fő feltételek közlésekre, mellyek szerint ő a' Lengyel nemzettel alkudozni a' maga Császárjától meghatalmaztatott, és ezen levéllel Gener. Prondzynski elküldetett, ki feleletül, a' fő vezérnek azon kívánságával tért vissza, hogy az igazgatás' előlülője más nap reggeli 7 és 8 óra között együtt-beszélgetés végett az elő-örökhöz menne ki. Minekutánna Gen. Krukowiecki sept 7-kén 8 órakor fő vezér Paszkievitschel beszélt volna, mint hogy valami egyezésre lépni törvényesen meg hatalmazva nem vala (mely hatalmat az ország gyűlés az igazgatás' formájának f. e. august, hónap 17-dik napján történt változtatása alkalmával magának tartotta fen) egyebet nem tehete, mint azt hogy a' fő vezértől előadott alkupontokat a' ministeri tanács ülésével, a' Senatus' előlülőjével, és a' követek' kamarájával hivatalosan közölje a' végre hogy az ország-gyűlés által valami határozást eszközhessen. Fegyver-szünet csak déli 1 óráig engedtetett. Az ország' egyesült házai minekutánna az igazgatás' előlülőjétől közöltetett feltételekről Gen. Prondzynski, hadi minister Morawski és belső minister Glisczynski által tudósítottak volna, meghatározták a' dolgot hálásítani, és Gen. Krukowieckit minden rendszabások' elő-vételére meghatalmazni, melljeket a' jelenlévő sürgető környülállások kívánnak. Midőn az ágyu durrogások ujra el-kezdődtek, és Gen. Kru-

łowiecki az ország-gyűléstől még semmi írásba tett határozást se kapott volna, hanem csupán szóval tudósítottatott Gen. Prondzynski által, kit erre az ország' Marsalja hatalmazott-meg; 's mint-hogy az említett határozás nélkül a' kamaraktól reá bízott hatalom minden törvényes alap nélkült volt, ennélfogva nem akarván az igazgatás' előlülője a' várost és országot fenyegető veszedelemtől felelés' terhét magára venni; tehát Státus tanácsos Szymanowski Ignátz által, elbocsáttatásáról szölvő kérést levelét bé nyújtotta. Mivel pedig ennek tagjai már eloszlottak volt, és nem-is akartak 4 óráig egyben gyűlni, ez ezt a' követek kamarája' titoknokjának adta által. Hy idő vesztes enyire sürgető környülállások közt, valamint a' haszon nélkül való további vérontás' megakadályoztatása-is reá vették Gen. Krukowieckit, Gen. Prondzynskinek Gróf Paskiewitsch-hez való küldésére azon kéréssel, hogy az ostromot szüntetné-meg, mivel egy elhatározó felelet adásra szükséges formálítások több időt kívántak, azonban reményleni lehet hogy az ország' házai még estvéli 6 ora előtt az előlülőnek egy a' békesség kötésre teljesen megbatalmazó határozást által fognak küldeni. Gen. Prondzynski a' fő vezért nem láthatta, mert ez akkor már meg sebesítettett, hanem Gen. Bergel visszatért, ki-is az alkudozásokra meghatalmazott nagy-hercegtől azon választ hozta, hogy az ostrom félben nem szakaszthatik, míg az egyezés alá nem íratik: azonban az alkudozások az ostrom alatt-is folyhatnak, mely végre küldi Gen. Berget, ki 5 óra tájban az igazgatói Palotába megérkezvén, nem kevésbé csudálkozott hogy az előlülő még semmi ilyes meg hatalmazást nem kapott.

(folytatása következik).

Bécs, sept. 28-kán. (az Allg. Zei-

tungból) Lengyelországban még mind nagy mozgásuralkodik, és még ezen szerencsétlen országot teljességgel megnyugodtnak nem tekinthetoi. A' Gen. Romarino' balsorsa, azonban méjj benyomást okozand, és minden további ellentállásnak végetvet, mert az ő talentumira, 's expedítioja' kedvező kiütésére, sok remény volt még épülve. A' legügyesebb Generálok, mint Langerman, Sierrawski, Schneider, Karwinski, Konarski, és Bliński, Romarionak az Austriai földre béléptével, Lengyelország ügyére nézve, ha annak valóban vannak még védlőji, 15,000 ember legjobb seregekkel együtt elvesztek. Jobbna látták neutralis földön védelmet keresni, noha szabadságokban állott Varsóba menni és a' többi sereg' sorsából osztozni. Hg. Czartoryski Adam-is, úgy hallik, Gallitziába megérkezett 's mint Gróf Rzewuski, ott jószágain privatusképpen él. Sok más kisebb rangú Lengyelek-is jönnek által naponként a' Gallicziai határszéleken, 's az ott maradhatás' engedelmét kérik. Mihelyt a' Romarino alatt határunkra jött seregek a' ki szabott contumáciát kiállják, beljebb hozatnak, és a' Gen. Dwernicki alatt érkeztikkel egyenlőleg tartódnak. A' katonák békvártélyozodnak, a' tisztek pedig rangjukhoz mért indemnítást kapnak. Továbbá az Udvari Fő-Hadtanáznak az-is jelentetett, hogy egy lengyel seregosztály Gen. Ricorty' vezérlése alatt az Austriai határra nyomult, és a' katonai kormánynál elfogadtatást kért; ezen osztály 5000 emberből 's 12 ágyuból áll; mint a' többi fegyverét elveszti, 's a' contumacia kitelése után beljebb fog hozatni.

A' Poseni újság sept. 28-rol, minnekutánna jelentené hogy az oroszok 24-kén Modlinba bémentek, ezt teszi hozzá: Akármint mesterkedjenek-is ellene Lelewel, Ostrowski, 's a' Niemojowski

testvérek, 's több Papok, de még is a' seregek kijelentették, hogy ők a' mostani környülményekben már több ütközetre nem mennek, sőt már egy deputatiót-is küldöttek volna Varsóba, hogy az ármáda a' Császár' kegyelmének magát alája veti, 's az elmúltért kegyelemért esedez.

A' Poseni Újság jelenti oktober' 5-ről: Az Orosz ármáda elől-járó serege Pahlen General' vezérlése alatt a' Vistulán által menvén üzöben vette a' lengyel seregeket Lipno felé. A' Lengyelek fő hadi szállása 2-kán reggel Skompébra volt Liponál, a' hol 40 Generalisok és Obersterek hadi-tanátsot tartának, melynek egyébb következése nem lehet csak hogy a' prussus földön kéressenek oltalmat; mert minden felől körül vagynak a' sokkal erősebb orosz seregektől véve. Gollub-ban nyugoti Prussiában 60 engyel tiszték 's ezek között 2 Generalisok tartanak contumaciát. A' Pr. St. Újság írja a' lengyel határ-szélről oktober' 2-ről: Sehíllnonál a' veszteglő intézethez, és a' Gollubi várba viszont sok fő rangu lengyel Tiszték érkeztek meg, kik között vagyon Poniatowski Jó'sef, és General Dembinskinek egy Adjutánsa. Tegnap a' lengyel bank-is megérkezett, melyben a' mint mondják egy milliótallér kész pénz vagyon, mellyet egy lengyel Uhlánus ezerez kísért.

Pr. St. Újságból. Strasburg. oct. 4-kén Paz, Malachowski, és Wengierski Lengyel Generálok sok más Tisztekkal ma reggel érkeztenek ide, hogy engedelmet nyerjenek a' prussus földre való által szállásra. Délben megérkezék a' lengyel fő hadi szállásról egy követ és által adá fő Vezér General Rybinskinek a' Prussus Tisztviselőkhöz intézett levelét, melyben kéri hogy az ármárával együtt a' Prussus földön oltalmat nyerhessen, biz-

ván a' Király Ő Felsege' virtussiban hogy ők vissza nem útasíttatnak. A' lengyel ármáda 5-kén fog a' Prussus határra lépni, semmit sem kételkedik a' Prussus Igazgatásnak ez illendőség és igazság iránt viseltető egyenes indulatjáról, ezért a' Király Ő Felsege' rendelkezéseinek magát alája veti. Wroniecki Generalis hatalmaztatott-meg ezen dolognak a' Prussus Tisztségeekkel való eligazítására „Ekkor Helytartó Generalis Zepelin a' kinek vezérlése alatt voltak a' Strasburg környékén össze gyűlt Prussus seregek, megengedte hogy a' lengyel ármáda, (mely a' mint mondják 15 ezer emberből áll 95 ágyukkal) a' Prussus földre által szálljon, épen azon feltételek alatt melyek a' Gielgud' haditesének engedöttek volt. E' szerént ezzel a' lengyel felkelésnek már jó részt vége szakadott. — Hogy ezen lengyel ármáda a' Prussus földre valóssággal által is szállott légyen megtetszik a' következő uljabb tudósításból.

A' Prus. St. Újság jelenti Strasburgból Oktober' 5-ről: A' lengyel ármáda ma a' prussus határon által jött, és Jastrzembien-nél fegyverét le tette, minekutánna már 2 Divisiók fegyvereiket tették volna, a' Lengyelek hátuljáró seregek, és az Oroszok között ütközetre került a' dolog. Ekkor egy Prussus Tiszt azonnal elküldödött az Orosz vezér Generalhoz, hogy tudósítaná a' Lengyeleknek a' prussus földre egyezésnél fogva lett általmenetelekről, melyre Generalis Doktoroff ki az orosz elől-járó sereget vezérlette, azonnal félbe szakasztotta az ütközetet, 's ez után a' seregek által szállása csendesen ment véghez. Az által ment lengyel seregek állása a' következő: Fő-vezér Generalis Rybinski (e' szerént nem veszett el) Helytartó Generalis Dobiecki, a' General-stab, feje General Lewinski; Dembinski és Woy-

czynski Osztályos Generalisok; Muchowski, Ziemiencki, Sobierzynski, Wroniecki, Böhm, Oborski, Dlusi mindnyájan Brigadás Generalisok: 5 gyalog osztályok, mellyek 12 gyalog ezeredeből állottak 6 batteriákkal; 2 lovas osztályok mellyekben 15 lovas ezeredek voltanak, 2 batteriákkal; egy tartalék ágyuzó csapat 4 batteriákból; 1 ágyuzó-park, és egy battalion Sappeurök.

Valójában méltán csudálkozhatunk, hogy ezen Lengyelek szerencsétlen sorsokban idegen földön keresének menedéket, egy oly Igazgatásnál, mely ellen hogy a' neutralitást meg sértette oly el keseredéssel panaszolkodtanak, a' helyett hogy szeretett hazájokban maradnának, hol ön uralkodójok nagy szívüleg kegyelmet 's a' multakról el felejtkezést ajánl. Valyon ennek okát nem abban gondolhatjuk-é, hogy nem akarják magokat az Orosz uralkodás alá egyezéssél fogva adni, hogy így ezt ön-tettekkel helyben hagyni láttassanak?

NAGY BRITANNIA.

A' Herald azt írja: „Számos fogadások estek, a' Reformbill második felolvasatása iránt. Egy nemes Lord névszerént nagy summában fogadott, hogy a' másodszori felolvasatáskor 50 szöveg-át-írást is több léssen az ellen.“

A' Courier így szól: Franciaországban, mint állítják, Anglia ellen azon gyanu kezd terjedni, hogy Anglia, a' continentalis hatalmasságok politikájához csatláná magát. Azt hisszük, a' francziákat megnyugtathatjuk e' részben, 's meg is kívánjuk egyszersmind nékiek mondani, miképpen vésztik ők azt véghez, hogy akár millyen országloszék alkottassék is országunkban, az csak barátságos gondolkozással légyen Franciaországhoz. Törvényekhez lévő engedelmességgel, 's a' dolgok' új rendjének gyámolítása által,

csak azt kell nékiek megmutatni, hogy nem akarják sem a' Bourbonok visszatérését, sem a' Respublikát. Név szerént szeretnénk némelly párisi Ujságleveleket arra kérni, hogy a' nagyitgatás és ingerlés azon pályáját, melyre nem régen lépének, hagynak-el. A' Francziák eleve nebbek, hogy sem a' sajtószabadságot veszély nélkül el tudnák szenvedni, ha az írök magok viseletek által, a' rend' és szabadság' barátinak tetszését-is egyszersmind meg nem nyerendik.

September 19. Liverpoolba ámerikai hajón egy francia érkezék-meg feleségével. Megjegyzett embereknek kellett ezeknek lenni, már ide érkezések előtt, mert a' politzia mindgyárt elfogató ők, 's 20,000 font sterling értékü gyémántok találtattak náluk, mellyek az órániai Herczegaszszony' Brüsszelben ellopott drágaságaihoz tartoztak. Azt hitték, hogy a' gyöngyök nem sokára Haagába küldetnének.

London sept. 25. Nincs a' világon semmi bajosb, mint egy olly országban, millyen a' miénk a' közvélemény igazi állapotját kitanulni. Hunt Példánakokáért mindennap azt ismétli, ('s a' Tory-k örömmel utánna mondogatják,) hogy a' köznép — a' dolgozó néposztály, mellyre nézve a' Reform-javallatban semmi sem tétetett — inkább fogna örvendeni a' Reform-bill visszavételén, mint annak elfogadtatásán. Továbbá az oppositios Ujság levelek azt erősítik mindazon gyülésekről, mellyek a' napokban, a' Bill' előmozdítására tartattak, hogy azok nem igen népesek voltak, 's még a' köznép sem jelent-meg azokban, a' különben kedvelt szónokok beszédjeinek meghaladására. 'S pedig a' Reform-billnek egy elensége sem beszélt e' gyűlésben, 's pedig nem lehet tapasztalni, hogy csak egy nyilvános gyűlésis tartatott volna a' Bill

ellen, 's nem hallhatni, hogy csak egy-nevezetes közönség is esedező levelet nyújtott volna bé az ellen. Kitől lehet tehát félni, ha a' köznép lágymeleg lett a' bill iránt, sőt még ellenére-is lesz annak? De ugy megy a' dolog, hol pártok vannak. Az ujjitók természetesen mindig leginkább serénykednek, legtöbb lármát csinálnak, még a' meglévőnek barátjai többire csak passiv ellentállásban vagynak. Az Alsóházban azonban, az oppositio világosan több taktust — ha nem több talentumot — mutat, mint a' ministerialis oldal, 's ennek mindenkor sikerrel szegezte magát ellene, kivéven az egy Reform-bill' esetét; 's még e' Bill' alkalmával is hatalmasnak mutatta magát a' szónokművészetben. A' honnan lehet éges hogy a' Tory-k, akár által méggyen a' Bill a' Felsőházon akár nem kormány mellé kerülnek nem sokára.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követe' kamarájának, september 22-ki ülésében Gonneron Úr felállván a' szónokszékekben monda: „Én a' mi tiszteletre méltó kollegánk Maugin által a' Ministeriumhoz intéztetett kérdésekre nézve, mint a' ki beszélenni fogok, laistromba iratám nevemet, 's a' Kamarát csak azon veszélyekre akarám figyelmeztetni, mellyek a' had, és béke felett olly gyakran megújított kérdésekből a' kereskedésre, 's szorgalomra következnek. Azt javallom tehát, a' Kamara jelentse ki nyilván, hogy megelégedvén a' Ministerium által adatott magyarázatokkal, Franciaország' méltóságát kívülről, 's hátorságát belőlről, a' Ministerek' gondoskodására bizza. (Tetszés a' Centrumban, Balról: óh! óh! ez egy kicsit sokacska.) Csak ez észrevévelt tészem még: 1789-diki szép Revolutionk után, az 1793-ki kicsapongásokat látjuk következni. Azon

komoly környülmények között, mellyekben most vagyunk, az a' kérdés, mit akarunk szép juliusi Revolutionkból csinálni. A' Kamarának ki kell jelenteni magát, erre a' hon' nevében felszólítom azt. Ezen szavak következésében Tardieu Úr így beszélt: „Uraim! én a' Királyhoz intéztetett felírás mellett szózatoltam volt, de azzal nem mondtam azt, hogy a' Ministerium' minden tetteit vakon helybehagyom. Azt kívántuk, hogy a' közönséges hivatalok olly férfiakra bizzattassanak, kik a' Revolutio' királyságának barátjai. Tett-é rendeléseket a' Ministerium, hogy az elevenen óhajtott epuratio' lassanként teljesítsenek? Nem tudom, miként van a' dolog más departementekben, de abban, melynek képviselőjéaz (lenni szerencsém van, a' tisztviselők többire még mind azok, kik a' Restauratio alatt voltak. Panaszra nem adnak ők semmi okot, jól szolgálnak. Igen elhiszem azt, a' fizetésökhez való változhatatlan hűségök szünetlen szeretetet csepegtet beléjük az Országlószék iránt, mely őket fizeti; de hogyha eljönnek a' gonosz napok, ha ellenség fogja magát mútatói, ha a' Restauratio emelkedni kezd bünbocsánatjaival, 's annak ígéreteivel, hogy mindenkinek megbagya' hivatalát, akkor az ország el fog árulni, el fog adatni. Franciaország azt kívánja, hogy a' kaméleon uralkodásnak egyszer már vége szakadjon, 's az esküvés szentül tartásök-meg. Minden által látja, melly nyugtalanak kell a' népnek lenni, midőn az olly férfiak által látja magát kormányoztatni, kik ez előtt még kevéssel az absolutismus és propaganda' heves pártfogóji valának. Franciaország kívánságai, 's szükségei tudva vannak; az azt kívánja, hogy a' constitutionalis monarchia Lajos Filep' 's Dynastiaja személlýben megerősítsék, a' külfölddel

szembe némes állásba helyeztessék, belsőjében a' takarékosagra gond fordításék, kereskedés, szorgalom szabad legyen, sőtől, 's italoktól fizetendő adó szembetűnőleg kissebbítették, 's a' politikai jusok azok által gyakoroltassanak, kiket az előbbi esztendőben igazságtalanul vissza lökének. Ezek, Uraim — a' bődögölés és rend' igazi elementumai. Hami okoson 's nyílt szívvvel e' pályán lépdelünk előre, úgy utunkban nem fogunk találni, sem felzendüléseket, sem anarchiat. Ez árrért, de egyedül csak ezért lések én ministerialis. Ideje már, hogy tanácskozásink az országnak gyümölcsözzenek. Azért igen kérem az országglószeket, hogy el ne felejtse se eredetét, se hivattatását, 's a' haza' függetlenségét, 's bődogságot szünetlen szemei előtt tartsa."

A' Morning-Cronikel írja: A' krisis' közelget, mindenfelé csak azon fontos kérdést halja az ember, mit fognak a' Lordok csinálni? Természetesen kértheti valaki erre, de kik azok a' Lordok? A' felső ház az ánglus nemes-ségnek öt rendeiből áll kik Herczegek, Marquisek, Grófok, Viscount-ok és Bárók, kiknek 24 esztendősöknek kell lenni; ezeken kívül 16 Skotziai és 28 Irlandiai választott Pairekből, 2 ánglus Érsekekből 24 Püspökökből, és Irlandiának 4 választott Püspökeiből. Mostani számok a' következő Herczegek (ezek között 4 királyi vérből)

Marquisek	—	—	—	25
Grófok	—	—	—	26
Viscountok	—	—	—	129
Bárók	—	—	—	25
Bárók	—	—	—	143
Skotziai választott Pairek	—	—	—	16
do Irlandiából	—	—	—	28
Ánglus Érsek és Püspökök	—	—	—	26
Irlandiai választott Püspökök	—	—	—	4

Mind öszve — 420

Ezek között némelyek kis idejűségek, mások elaggott véniségek, vagy betegségek miatt meg nem jelenhetvén, mint egy 400-an fognak a' Reform-bill felet szöszatolni. 30 Püspökök veszedelmes hadi rendet fognak formálni, így a' Skotziai és irlandus Pairek hihetőleg idegenek a' Ministerektől. Lord Grey-nek és Lord Brougham-nak jól fel panczélaikat öltözni, 's az illő erőt és energiát ki fejteni, különben mások kiket a' revolutio támaszt, fogják helyeiket elfoglalni.

A' Moniteur írja sept. 20-ról: Franciaországban menedéket kereset idegenek segedelmezésére gyűlt pénzből 2867 Spanyolok 1524 Olaszok, 862 Portugallusok, és 21 Lengyelek vésznek most részt. A' főbbrangu tisztak kapnak naponként 2 Frankot. A' Kapitányok 's alsóbb rangu tisztak naponként 1 Frankot és 50 Centimet. Az Al-tisztak és katonák 50-60 Centimet; az aszszonyok ezen számoknak felet, a' gyermekek negyed részét kapják.

o—o

Bécs. — Cs. K. Felsége méltóztatott az Erd. Mgs. Törvényes Kir. Táblánál ürességben volt Táblabírói Székeket a' következő érdemes Hazafiakkal tölteni-bé:

Rendszerént való Assessornak a' Dévai Kerületi Tart. Biztos Méltóságos Marra Jó'sef Ur. Szám felett való Assessoroknak pedig Küküllő Vgyei fő-Jegyző T. Gyárfás Ferencz Udvarhelyszéki Al-Jegyző, T. Horvát István, Marosszéki V. Királybíró T. Gálfalvi Elek, Ítélmesteri Protocollista Keresztes 'Sigmund, Küküllő-Vgyei Al-Ispány T. Donáth Sándor, Marosszéki V. Királybíró T. Sándor László Urak neveztettenek-ki. — Erd. Kormány-széki Concipista B. Bánffy Miklós Ur hasonlóképpen számfelett való Assessornak neveztetett-ki fizetés nélkül.